

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z odwołania M.B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Biłgoraju

o prawo do świadczenia rehabilitacyjnego,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 17 grudnia 2025 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Okręgowego w Zamościu

z dnia 12 grudnia 2023 r., sygn. akt IV Ua 14/23,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza na rzecz radcy prawnego M.G. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Zamościu kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) podwyższoną o kwotę podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Zamościu, wyrokiem z 12 grudnia 2023 r., oddalił apelację wnioskodawcy M.B. od wyroku Sądu Rejonowego w Zamościu z 29 czerwca 2023 r. oddalającego odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Biłgoraju z 11 października 2021 r. oraz z 5 stycznia 2022 r. odmawiających wnioskodawcy prawa do świadczenia rehabilitacyjnego.

M.B., reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Zamościu, zaskarżając wyrok w całości. Skargę kasacyjną oparł na podstawach naruszenia prawa materialnego tj. art. 18 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz. U. z 2025 r., poz. 501) przez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do świadczenia rehabilitacyjnego, gdyż dalsze jego leczenie lub rehabilitacja nie rokują odzyskania przez niego zdolności do pracy, podczas gdy przepisy nie przewidują, aby oddalić wniosek ze względu na przewidywania (hipotetyczne zakładanie, że ubezpieczony nie odzyska zdolności do pracy, nawet gdyby został mu przyznany zasiłek rehabilitacyjny).

Mając na uwadze powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy, ewentualnie – uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Zamościu.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący stwierdził, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) i jako taka powinna być przyjęta przez Sąd Najwyższy do rozpoznania.

Ponadto skarżący wniósł o zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, wskazując jednocześnie, że koszty pomocy prawnej udzielonej z urzędu nie zostały opłacone w całości ani w części.

Organ rentowy nie wniósł odpowiedzi na skargę kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia w celu jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Nie przysługuje od każdego orzeczenia sądu drugiej instancji, które nie satysfakcjonuje strony skarżącej. Wnosi się ją do Sądu Najwyższego od prawomocnego wyroku poza tokiem instancji. Jej przyjęcie do merytorycznego rozpoznania musi być uzasadnione istotnym interesem publicznym, w szczególności potrzebą dokonania

wykładni przepisów, które jeszcze nie doczekały się sądowej interpretacji albo wywołują poważne wątpliwości interpretacyjne, rozstrzygnięciem istotnych zagadnień prawnych, zwłaszcza o charakterze precedensowym, dotychczas nierozważanych przez Sąd Najwyższy, wreszcie wyeliminowaniem orzeczeń oczywiście i rażąco wadliwych. Wniesienie skargi kasacyjnej doznaje istotnych ograniczeń, pozwalających Sądowi Najwyższemu na wstępną selekcję spraw, które będą merytorycznie rozpoznane (tzw. przedsąd). Ustawodawca uznaje za doniosłe zadania Sądu Najwyższego związane przede wszystkim z doskonaleniem wykładni prawa i jego stosowania, ujednolicaniem orzecznictwa, rozwojem jurysprudencji, a w dalszej kolejności zadania polegające na eliminacji w dostępnych granicach orzeczeń niegodnych ochrony ze względu na oczywiste naruszenie prawa lub wydanie ich w warunkach nieważności. Wymagania konstrukcyjne skargi określa art. 398⁴ § 1 i 2 k.p.c., nakładając na skarżącego obowiązek zawarcia w skardze wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania oraz jego uzasadnienia.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Z kolei zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymagania konstrukcyjne tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że istnieje przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego, służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem orzecznictwa, skarga jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zaskarżone skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna od razu, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 Nr 20, poz. 494 oraz z 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 Nr 18, poz. 437). Oczywiste naruszenie prawa jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy jest z góry widoczne dla każdego prawnika, bez potrzeby pogłębionej analizy prawniczej, gdy jest zupełnie pewne i nie może ulegać żadnej wątpliwości, gdy podniesione zarzuty naruszenia wskazanych przepisów są zasadne *prima facie*, bez dokonywania szczegółowej analizy tekstu tych przepisów i bez doszukiwania się ich znaczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538).

Powołanie się przez skarżącego na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, to jest podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695).

W ocenie Sądu Najwyższego wnioszek skarżącego o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia opisanych kryteriów. Skarżący ogranicza się do postawienia tezy o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, bez wykazania w czym ta oczywistość miałaby się wyrażać bądź jakich przepisów miałaby dotyczyć. Powołując się na sugerowaną sprzeczność stanowiska Sądu *meriti* z jednolitym poglądem judykatury i doktryny, skarżący nie przedstawia żadnych wywodów mających wykazać ową sprzeczność. Skłania to Sąd Najwyższy do poszukiwania argumentów za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałych elementach uzasadnienia skargi kasacyjnej. Nie jest to jednak rzeczą Sądu

Najwyższego, by wyřęcać profesjonalnego pełnomocnika we właściwym wykazaniu sugerowanej przesłanki przedsądu (postanowienie Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 2015 r. IV CSK 613/14, LEX nr 1678089). Wypowiedź uzasadniająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachowuje standardu odpowiedniego do powagi postępowania kasacyjnego przed Sądem Najwyższym i umiejętności zawodowych wnoszących skargi profesjonalnych prawników.

Mając to na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 16 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2024 r., poz. 764).

M.G.

[SOP]